

Onopordum × *beckianum* John, the correct name for the hybrid of *Onopordum acanthium* and *O. illyricum*

Onopordum × *beckianum* John, správné jméno pro křížence *Onopordum acanthium* a *O. illyricum*

Karel S u t o r ý

Moravian Museum, Department of Botany, Hvězdoslavova 29a, CZ-627 00, Brno, Czech Republic, e-mail: ksutory@mzm.cz

Sutory K. (2001): *Onopordum* × *beckianum* John, the correct name for the hybrid of *Onopordum acanthium* and *O. illyricum*. – Preslia, Praha, 73: 185–187.

The omitted name *Onopordum* × *beckianum* John 1907 is lectotypified. This name has priority over the younger name *Onopordum* × *spinosissimum* González Sierra G. et al. 1992.

Key words: *Onopordum acanthium*, *Onopordum illyricum*, hybrid

Jiří Hadinec, the curator of the Herbarium of Charles University in Prague (PRC), draw my attention to the existence of a specimen of hybrid plants between *Onopordum acanthium* L. and *O. illyricum* L. in the collections of PRC. The hybrid named *O.* × *beckianum* John 1907 emerged spontaneously in the Prague Botanical Garden in 1906 and was described one year later in the May issue of the German journal *Lotos*, published in Prague. The name was forgotten although it appears in *Index Kewensis* with a hybrid origin stated but without parental species given. Later on, the hybrid was described from Spain once again in 1992 under the new name *Onopordum* × *spinosissimum* González Sierra G. et al.

The hybrid plants are preserved in PRC on two sheets. There is a branch with inflorescences and one leaf on the first one. The second one contains two branches with inflorescences. I designated the first specimen as lectotypus. Both sheets bear labels with a pre-printed head “Herbar. Beck.” and with a similar text: “*Onopordon Beckianum* A. John, *acanthium* × *illyricum* (*acanth.* × *illyr.*), (Im) Prager botan. Garten spontan (entstanden) 1906.” The text on the two labels only differs in what is given in brackets; this is missing from the second one.

Two other sheets contain parental plants. Three small envelopes with achenes and involucre bracts and the reprint of the publication of the name are enclosed.

Both descriptions are very detailed. The John’s one is written in a rather old style on about two pages, that of González in precise contemporary style with many measured data. They are based on plants originating from quite different climatic conditions, i.e. Central Europe and Central Spain. Not surprisingly, the shape and some morphological features of hybrid plants are thus different. In both cases, the comparison with parental plants from the respective localities gives an evidence of hybrid origin.

Onopordum ×beckianum John, Lotos 55, 5: 91, 1907, (*Onopordum illyricum* L. × *O. acanthium* L.) “*Onopodon*”.

Ind. loc.: “... im botanischen Garten der k. k. deutschen Universität zu Prag”.

Lectotypus (**hic designatus**): Im Prager botan. Garten spontan entstanden, 1906, A. John, PRC.

= *Onopordum ×spinosissimum* G. González Sierra, C. Pérez Morales, A. Penas Merino et S. Rivas Martínez, Candollea 47: 206–207, 1992.

Ind. loc.: “Base del Cerro Negro, Madrid”.

Holotypus: Base del Cerro Negro, 25 V 1969, J. Borja, MAF no. 75078

The long disregard for this name has several possible reasons. The journal *Lotos*, published in Prague by the German club of the same name in 1851–1943, was focused on various topics of natural science. Its focus has apparently changed in the course of time, but plant taxonomy was never a frequent subject of studies published in there. For that reason it has not been commonly known, neither at present nor in the past, to the botanical public. The publication of the name of the hybrid that can be found in Central Europe only in botanical gardens could not have met a wide reception in this region. This fact, together with the non-specialized character of the journal could have negatively affected the knowledge of the new name.

The author, Albin John, was active in botany only for a short time. He published, as far as I know, only four articles on different topics in a short period of seven years. The oldest and shortest (John 1900) and the most extensive article (John 1905) were ethnobotanically oriented, the third (John 1907a) has a taxonomic character and the fourth (John 1907b) is an anatomical study. The last two were prepared under the supervision of Beck von Managetta, the professor on the German University in Prague. The second work (John 1905) was recorded in the standard Czech and Slovak botanical bibliography by Futák & Domin (1960). The first one (John 1900) appears as late as in its recent supplement (Kubát & Skalický 1999). The taxonomic work and the embryological study were fully omitted. All articles were published in his student years and got lost, together with the name of the author himself, from the mind of botanists.

Only very little is known about the author himself. From the lists of members of the *Lotos* club, it can be found that he was a student at the University in Prague, probably based in Doupov (Duppau) in western Bohemia. Later (since 1910?) he became a secondary school professor at an educational institute for German female teachers in Prague. No plants collected by him have been known, and he is neither mentioned among the botanists that worked at the Bohemian territory (Klásterský et al. 1970).

Souhrn

V herbářích katedry botaniky přírodovědecké fakulty Karlovy university (PRC) se nachází doklady křížence druhů *Onopordum illyricum* a *O. acanthium*, který vznikl spontánně v pražské botanické zahradě a byl pojmenován Albinem Johnem *Onopordum ×beckianum* po G. Beckovi von Managetta, který jej v zahradě objevil. Jméno bylo zapomenuto a v roce 1992 byl kříženec těchto druhů popsán ze Španělska pod jménem *Onopordum ×spinosissimum*. K zapomenutí jména vedla asi skutečnost, že nové jméno křížence druhů bylo vystaveno v obecně přírodovědném časopise, který byl omezen svou působností na střední Evropu, tedy na oblast, ve které se jeden z rodičovských druhů přirozeně nevyskytuje. K opomenutí jistě přispěla i skutečnost, že autor jména asi nikdy nebyl více znám botanické veřejnosti.

References

- Futák J. & Domin K. (1960): Bibliografia k Flóre ČSR do r. 1952. – Bratislava.
- González Sierra G., Pérez Morales C., Penas Merino A. & Rivas-Martínez S. (1992): Revision taxonomica de las especies ibéricas del genero *Onopordum* L. – Candollea, Genève, 47: 181–213.
- John A. (1900): Die Flachskultur im Egerlande. – Unser Egerland, Eger.
- John A. (1905): Gebräuche beim Ackerbau. Bäume Straucher, Kräuter im Volksglauben. – In: Hauffen A. (ed.), Sitte, Brauch und Volksglaube im deutschen Westböhmen, Beitr. Deutsch-Böhmisch. Volkskunde, Prag, 6: 184–205, 223–230.
- John A. (1907a): Ein neuer Bastard der Gattung *Onopordon* (*O. illyricum* × *acanthium*). – Lotos, Prag, 55: 89–91.
- John A. (1907b): Mitteilung über die Embryoentwicklung von *Caltha palustris* L. – Lotos, Prag, 55: 41–46.
- Klásterský I., Hrabětová A. & Duda J. (1970): Botanikové na českém a moravskoslezském území od nejstarších dob. – Zpr. Čs. Spol. Děj. Věd Tech., Praha, 14–15: 1–213.
- Kubát K. & Skalický V. (1999): Dodatky k "Bibliografii k flóre ČSR do roku 1952". – Severočes. Přír., Litoměřice, Příloha 10: 1–135.

Received 20 June 2000

Accepted 9 October 2000

Kartesz J. T. & Meacham C. A.

Synthesis of the North American Flora

CD-ROM interaktivní software, verze 1.0, North Carolina Botanical Garden, University of North Carolina, Chapel Hill 1999, cena 495.00 USD.

Jste-li ochotni zaplatit téměř dvacet tisíc korun, můžete mít okamžitý a uživatelsky velmi příjemný přístup k přehledně uspořádaným informacím o 293 čeledích, 3303 rodech, 22 006 druzích, 2 735 subspeciích, 5 512 varietách a 993 hybridech vyskytujících se na území Severní Ameriky a o jejich rozšíření na tomto kontinentu. Ten je rozdělen na celkem 70 zeměpisných oblastí, tvořených 50 státy USA a přilehlými ostrovy (např. Portoriko, Panenské ostrovy či Grónsko). Kanada je též zahrnuta a rozdělena do 15 oblastí. Na jihu vše končí linií Kalifornie – Texas – Florida.

Výskyt v každém regionu je barevně rozlišen podle toho, zda je druh vzácný, vnímán jako obtížný plevel či se vyskytoval pouze v minulosti (ať už byl cíleně vyhuben či vyhynul). Vše je uspořádáno do přehledných mapek a po posunutí kursoru na příslušnou oblast se ve většině případů objeví informace o konkrétním zdroji, ze kterého byl údaj o výskytu převzat (flóra či jiný literární pramen, nezfídka též informace, kde lze najít příslušnou herbářovou položku). Mapky rozšíření jednotlivých taxonů je možno tisknout a ukládat.

Nechybí údaje o tom, zda jde o rostlinu na severoamerickém kontinentu původní či zavlečenou, zvláště jsou zmíněny rostliny vzácné a endemity. Velmi podrobně je u každé rostliny uvedeno, k čemu je lidem dobrá – autoři rozlišují 37 kategorií užitečnosti. Dozvíte se také, k čemu která sloužila Indiánům, jakým druhům připisovali magické a čarodějnické účinky. Těch je celkem 69 a náleží 37 čeledím – z přistěhovalců do naší flóry se to ví třeba o *Amaranthus retroflexus*, ale což taková *Pinus strobus*?

Biologické a ekologické informace o jednotlivých druzích nasvědčují, že cílem této první verze bylo hlavně připravit co možná nejúplnější seznam druhů, vyřešit taxonomické otázky a zahrnout alespoň základní informace o životní formě a rozšíření. Kupříkladu typ stanoviště je pojednán poměrně kuse a trochu zvláštně – u všech suchozemských druhů je na vybranou pouze kategorie „wetland“ (tj. mokřady všeho druhu), „weed“ (ta zde pokrývá veškerá disturbovaná stanoviště a navíc míší klasické kritérium pro plevele v našem pojetí, tj. že rostou tam, kde je my lidé nechceme) a „alpine to subalpine“.

Je také pochopitelné, že řada vlastností zatím chybí (namátkou například původ zavlečených rostlin, stupeň ploidie, rozmnožovací systém, bližší klasifikace životních forem apod.). Nezbývá než doufat, že se další vylepšování „Syntézy“ bude ubírat cestou doplňování biologických a ekologických vlastností. Pokud tomu tak bude, máme se na co těšit.